Lietas arhīva Nr. C-1498-18/1
ECLI:LV:RIRT:2018:1121.C33560317.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 21.novembrī
Rīgas rajona tiesa,
tiesnese Elita Stivriņa,

ar sekretāri Montu Murašku,
piedaloties prasītājas pārstāvei /pers. A/,
atbildētājam /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 1.septembrī AS „SEB banka" cēlusi Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

Prasībā lūdz piedzīt no /pers. B/ aizdevuma parādu 12 776,06 *euro*, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas 12 512,72 *euro* un nokavējuma procentiem 263,34 *euro*, kā arī piedzīt tiesas izdevumus. Vienlaikus lūdz atļaut prasītājai realizēt ķīlas tiesību uz /pers. C/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, un noteikt prasītājai tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatsummas ik mēnesi līdz sprieduma izpildei.

Prasību pamato ar šādiem argumentiem.

[1.1] Saskaņā ar 2009.gada 3.aprīlī noslēgto kredīta līgumu Nr.AI09098 prasītāja izsniedza /pers. B/ aizdevumu 19 920 *euro*, aizdevuma summu ieskaitot par daļām aizņēmēja kontā.

[1.2] Saskaņā ar 2009.gada 3.aprīlī noslēgto ķīlas (hipotēkas) līgumu Nr.AI09098/H-1 /pers. C/ ieķīlāja par labu prasītājai nekustamo īpašumu /adrese A/.

[1.3] Aizņēmējs ar kavējumu pildīja saistības līdz 2016.gada maijam, ar 2016.gada jūniju pieļaujot kredīta maksājumu kavējumu, kas pārsniedz 90 kalendārās dienas. Prasītāja 2016.gada 18.oktobrī nosūtīja atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietu paziņojumu par atkāpšanos no kredīta līguma, aizdevuma atmaksas beigu termiņa noteikšanu, nosakot aizdevuma atmaksas termiņu 2016.gada 22.novembrī.

[1.4] Prasības iesniegšanas brīdī aizņēmēja neatmaksātā pamatsumma bija 12 512,72 *euro*, nesamaksātie nokavējuma procenti no 2016.gada 23.novembra līdz 2017.gada 27.augustam bija 263,34 *euro*.

[1.5] Prasību pamato ar Civillikuma 1651., 1652., 1692., 1698., 1753., 1756., 1759., 1760., 1934. un 1943.pantu.

[2] Atbildētāji rakstveida paskaidrojumu nav snieguši.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāve prasību uzturēja daļēji, atsakoties no prasības daļā par 450 *euro* piedziņu. Paskaidroja, ka aizdevums ir izsniegts 19 920 *euro* apmērā divos maksājumos 2009.gada 8.aprīlī un 2009.gada 16.aprīlī. Jau 2011.gadā sākās problēmas un aizņēmējam tika piešķirts labvēlības periods. 2016.gada jūnijā, jūlijā, augustā un septembrī nebija veikts neviens maksājums. 2016.gada 18.oktobrī prasītāja paziņoja par atkāpšanos no līguma. Aizņēmējs paziņojuma saņēma. 2017.gadā veica maksājumu 450 *euro*, kuru prasītāja novirzīja procentu samaksai un daļējai pamatsummas samaksai. Šobrīd uztur prasību tikai par pamatsummas piedziņu.

[4] Atbildētājs/pers. B/ tiesas sēdē prasību atzina, paskaidrojot, ka aizņēmumu ir ņēmis dzīvokļa remontam un mēģinās to atdot.

[5] Atbildētāja/pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradusies. Atbildētājai par tiesas sēdi paziņots, nosūtot pavēsti uz deklarēto dzīves vietu. Atbildētāja nav informējusi tiesu par saviem neierašanās iemesliem.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā un 56.[1]panta otrajā daļā noteiktajam, fiziskai personai ir jābūt sasniedzamai savā deklarētāja dzīves vietā. Līdz ar to ir atzīstams, ka atbildētājai par tiesas sēdēs laiku un vietu ir paziņots Civilprocesa likuma noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā, ka pusēm par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā un tiesa atzīst par iespējamu skatīt prasību bez atbildētājas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[6] Ar 2009.gada 3.aprīļa kredīta līgumu Nr.AI09098, 2011.gada 1.aprīļa vienošanos Nr.1 par grozījumiem 2009.gada 3.aprīļa kredīta līgumā Nr.AI09098 un 2012.gada 18.janvāra vienošanos Nr.2 par grozījumiem 2009.gada 3.aprīļa kredīta līgumā Nr.AI09098 ir pierādīts, ka AS „SEB banka" piešķīra /pers. B/ aizdevumu 19 920 *euro* (lietas 9.-21.lapa)

Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Lietā nav strīda, ka aizdevuma naudas summu /pers. B/ ir saņēmis. Tiesas sēdē atbildētājs atzina ka aizdevumu ir saņēmis un naudas līdzekļu saņemšanu apliecina arī 2012.gada 18.janvāra vienošanās Nr.2 par grozījumiem 2009.gada 3.aprīļa kredīta līgumā Nr.AI09098 1.punktā iekļautais apliecinājums, ka /pers. B/ ir saņēmis aizdevumu 19 920 *euro* (lietas 16.lapa).

Tiesa secina, ka starp pusēm ir nodibinātas tiesiskās attiecības, kas izriet no aizdevuma līguma tiesiskajām attiecībām.

[7] Tiesas sēdē prasītājas pārstāve atteicās no prasības daļā 450 *euro* apmērā, tostarp likumiskajiem procentiem 263,34 *euro* un pamatsummas 186,66 *euro*, jo atbildētājs ir šos naudas līdzekļus samaksājis.

Tiesa atzīst, ka atteikšanās no prasības ir prasītāja ekskluzīva tiesība un, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu, tiesvedība ir izbeidzama prasības daļā par likumisko procentu 263,34 *euro* un pamatsummas 186,66 *euro* piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 225.pantu tiesa informē, ka atkārtota vēršanās tiesā strīdā starp šīm pašām pusēm uz šī paša pamata par šo pašu priekšmetu nav pieļaujama.

[8] Prasītāja lūdz piedzīt neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 12 326,06 *euro*.

Savukārt Civillikuma 1943.pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Kā tika konstatēts iepriekš aizdevuma izsnigšanu pierāda pušu noslēgtā vienošanās 2012.gada 18.janvārī, kurā ir nepārprotami noteikts, ka aizņēmējs aizdevumu 19 920 *euro* ir saņēmis. Tā kā arī /pers. B/ neapstrīd, ka ir saņēmis aizdevumu, atzīstams, ka atbildētājam ir jāatmaksā saņemtie

naudas līdzekļi.

Saskaņā ar 2009.gada 3.aprīļa kredīta līguma aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš ir noteikts 2029.gada 15.martā, aizdevuma atmaksu veicot katru mēnesi pamatsummas atmaksu 83,35 *euro*. Ar prasītāja sagatavoto aprēķinu ir pierādīts, ka atbildētājs 2016.gada jūlijā, augustā un septembrī maksājumus nav veicis (lietas 42.lapa).

Tiesa konstatē, ka 2016.gada 18.oktobra paziņojumā par atkāpšanos no līguma, aizdevuma atmaksas beigu termiņa noteikšanu un parāda piedziņas uzsākšanu prasītāja norādīja, ka tiek kavēti maksājumi ilgāk par 90 dienām un atsaucoties uz līguma 20.3. un 20.5.1.punktu prasītāja vienpusēji atkāpjas no kredīta līguma un pieprasa atmaksāt parādu 13 375,20 *euro*, kā arī aizdevuma procentus un līgumsodu (lietas 45.lapa). Atbildētāji nav apstrīdējuši prasītājas atkāpšanos no līguma.

Civillikuma 1838.pantā noteikts, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Lietā nav pierādījumu, ka atbildētājs būtu veicis prasītājas norādītās aizdevuma pamatsummas atmaksu. Atbildētājs nav apstrīdējis prasījuma apmēru.

Tiesa secina, ka ir pierādīts, ka atbildētājs ir pieļāvis saistību neizpildi prasītājas norādītajā apmērā.

Tiesa secina, ka prasītāja ir pierādījusi prasību un prasība par pamatparāda 12 326,06 *euro* apmērā piedziņu ir apmierināma.

[9] Prasītāja lūdz atļaut prasītājai realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2009.gada 3.aprīlī noslēgtā ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.AI09098/H-1 ar /pers. C/.

2009.gada 3.aprīlī starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts ķīlas (hipotēkas) līgums Nr.AI09098/H-1, saskaņā ar kuru /pers. C/ ieķīlāja par labu prasītājai nekustamo īpašumu /adrese A/ (lietas 22.lapa).

Ar Aizkraukles rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Aizkraukles pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr.200-4 izdruku ir pierādīts, ka nekustamā īpašuma /adrese A/, īpašniece ir /pers. C/. Prasītājas prasījuma tiesība nostiprināta 3.1.ierakstā (lietas 26.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1278.pantu ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu (841.p.), uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu. Proti, ķīlas tiesība kā lietu tiesība ļauj ķīlas ņēmējam izmantot ieķīlāto lietu kā parāda saistības nodrošinājumu, tādējādi, ka viņš var dabūt parāda samaksu no pašas ieķīlātās lietas vai no tās pārdošanā saņemtās naudas.

Civillikuma 1319.pantā ir noteikts, ka ķīlas ņēmējs, kuru parādnieks nav noteiktā laikā apmierinājis, var meklēt sev apmierinājumu no ieķīlātās lietas un šajā nolūkā spert visus vajadzīgos soļus tās pārdošanai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2013.gada 10.oktobra spriedumā lietā SKC-166/2013 atzinis, ka atbilstoši Civillikuma 1278.pantam, ķīlas tiesība ir nepašnieka lietu tiesība, kuras uzdevums ir aizsargāt kreditoru un dot viņam iespēju pārdot parādnieka īpašumu, lai no iegūtajiem naudas līdzekļiem segtu parādu.

Atkarībā no ķīlas līgumā ietvertajiem noteikumiem, ķīlas tiesības realizācija notiek vai nu Civilprocesa likuma 49.nodaļas „Nekustamā īpašuma labprātīga pārdošana tiesas ceļā", vai 50.nodaļas „Saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana" kārtībā.

Tomēr, ja procesuālu iemeslu dēļ tas nav iespējams, ķīlas ņēmējs savu tiesību aizsardzībai var vērsties tiesā prasības kārtībā.

Atbilstoši ķīlas (hipotēkas) līguma 5.2.punktā puses ir vienojušās, ka ķīlas ņēmējs realizē ķīlas tiesības, ja parādnieks nav izpildījis kādu no savām saistībām, kas izriet no pamatlīguma, bet šā līguma Vispārīgo noteikumu 2.1.punktā noteikts, ka ķīlas ņēmējs, t.i. prasītājs ir tiesīgs pārdot nekustamo īpašumu par brīvu cenu (lietas 22.-25.lapa).

Lietā nepastāv strīds, ka aizņēmējs aizdevumu nav atgriezis. Tiesa uzskata, ka pie apstākļiem, kad atbildētājs /pers. B/ savas saistības nav izpildījis, kreditors var celt prasību par ķīlas tiesības realizēšanu pret ķīlas devēju /pers. C/, kura savu nekustamo īpašumu ieķīlājusi par labu prasītājai saistību izpildes nodrošināšanai.

Civillikuma 1319.panta nosacījumi pieļauj ķīlas ņēmējam meklēt apmierinājumu no ieķīlātās lietas, t.i. to pārdodot, lai dzēstu prasījumu, bet no 1320.panta nosacījumiem izriet, ka ķīlas tiesību var realizēt un ieķīlāto lietu pārdot tikai tad, kad iestājies samaksas termiņš. Tiesa uzskata, ka saistības izpildes termiņš ir iestājies 2016.gada 22.novembrī, kad prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma un noteica jaunu saistības izpildes termiņu.

Ievērojot norādīto, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības vērst piedziņu uz ķīlas priekšmetu, t.i. /pers. C/ piederošo nekustamo īpašumu, kas atrodas /adrese A/, tādā apmērā, kas nepārsniedz ar ķīlu nodrošinātā prasījuma summu.

[10] Prasītājs lūdz noteikt tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas līdz sprieduma izpildei.

Civillikuma 1759.pants noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata (..) par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs (..). Savukārt Civillikuma 1765.panta pirmā daļa noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Pamatojoties uz minētajām tiesību normām un Civilprocesa likuma 195.pantu, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas līdz sprieduma izpildei.

[11] Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ceļot prasību tiesā, prasītāja samaksāja valsts nodevu 700,49 *euro* (lietas 8.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 *euro*, kopsummā 705,76 *euro* (lietas 7.lapa).

Atbildētājs daļējai parāda dzēšanai 450 *euro* samaksu veicis pēc prasības celšanas, ko apliecina prasītājas 2018.gada 9.maijā vēstulē norādītais (lietas 60.lapa) un tā kā prasība ir apmierināma, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 41.pantā noteiktajam, samaksātā valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir piedzenami pilnā apmērā no abiem atbildētājiem vienādā apmērā 352,88 *euro* (700,49 +5,27= 705,76:2) no katra.

Lietas izskatīšanas gaitā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,34 *euro* (lietas 2.lapa). Tā kā prasītāja ir apmaksājusi 5,27 *euro*, starpība ir 3,07 *euro*. Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. un 42.pantā noteiktajam, par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi no /pers. B/ 1,54 *euro* apmērā un no /pers. C/ 1,53 *euro* apmērā.

[12] Civilprocesa likuma 204.[1] pantā noteikts, ka, taisot spriedumu par naudas summas un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Līdz ar to atbildētājam ir nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu., 42., 93., 96., 97., 192., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Piedzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, aizdevuma pamatsummu 12 326,06 *euro*.

Noteikt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, tiesības no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no neatmaksātā aizdevuma pamatsummas.

Atļaut AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, realizēt ķīlas tiesības, kas izriet no 2009.gada 3.aprīļa r /pers. C/, personas kods /personas kods/, noslēgtā Ķīlas (hipotēkas) līguma Nr.AI09098/H-1, uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, reģistrēts Aizkraukles rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Aizkraukles pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.200-4.

Izbeigt tiesvedību prasība daļā par likumisko nokavējuma procentu 263,34 *euro* piedziņu un aizdevuma pamatsummas 186,66 *euro* piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, tiesas izdevumus 352,88 *euro*.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, tiesas izdevumus 352,88 *euro*.

Maksājumus veikt AS „SEB banka", reģistrācijas Nr.40003151743, norēķinu kontā Nr.LV60UNLA0091002904400.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,54 *euro*.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,53 *euro*.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt saņēmējam: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas – 2018.gada 21.novembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese E.Stivriņa